

HEMELWATERVERORDENING

PLAN-MER-SCREENING

1. Inlichtingen en coördinaten van de initiatiefnemer

Initiatiefnemer:	Vlaamse Regering, bij delegatie de minister, bevoegd voor Omgeving (Ruimtelijke Ordening)	
Contactgegevens:	Departement Omgeving Afdeling Beleidsontwikkeling en Juridische Ondersteuning Koning Albert II-laan 20 1000 Brussel	
Datum opmaak	juni 2022	

2. Verduidelijking van het initiatief en de plan-m.e.r.-screening

Titel:	Hemelwaterverordening	
Reden van de opmaak van de verordening:	<p>Vasthouden, bergen en pas in laatste instantie afvoeren van water is al lang een van de leidende principes in het integraal waterbeleid. De hemelwaterverordening die vandaag van toepassing is en ook de eerdere hemelverordeningen, hebben hieraan stelselmatig verder invulling gegeven. De impact van weersextremen laat zich echter meer en meer voelen, waardoor een grondige evaluatie van dit bronbeleid noodzakelijk was. De voorbije jaren werden immers gekenmerkt door enerzijds extreme regenval met grootschalige overstromingen in juli 2021 en anderzijds langdurige droogteperiodes in vijf van de voorbije zes jaren. De doelstelling moet dan ook zijn om water maximaal ter plaatse te houden. Op deze manier kunnen we droogteperiodes overbruggen en de impact van verharding op overstromingen terugdringen. Elke druppel die op verhardingen valt, moet dan ook maximaal ter plaatse worden gehouden en mag niet afstromen. De uitgangspositie is dan ook dat iedereen, zowel particulier als openbaar bestuur, water opvangt en bijhoudt.</p> <p>Met de voorliggende verordening, willen we hieraan concreet invulling geven, door onder meer in te zetten op volgende aspecten:</p> <ul style="list-style-type: none">- Regenwater is een belangrijke bron van water die het gebruik van andere hoogwaardige waterbronnen kan beperken. In alle projecten zal daarom maximaal moeten ingezet worden op het gebruik van regenwater, waar dit omwille van kwaliteitsredenen mogelijk is. Door in te zetten op voldoende opvang, maximaal hergebruik en het verruimen van de toepassing bij verbouwingen, kan er versneld ingezet worden op het gebruik van regenwater en de afbouw van andere hoogwaardige waterbronnen. Door de putvolumes groter te maken, houden we rekening met de langere droogteperiodes die in de toekomst worden verwacht.- Het onderscheid tussen verhardingen voor particulier en openbaar domein is vanuit wateroogpunt compleet nutteloos. Verharding is verharding en zal aanleiding geven voor zowel droogte als overstroming indien er geen bronbeleid wordt toegepast. Daarom wordt dit kunstmatig onderscheid opgeheven. Het is ook moeilijk te verantwoorden dat publieke actoren geen voorbeeldrol zouden opnemen.- Optimale oplossingen kunnen groeien uit een samenwerking over	

	<p>de perceelsgrenzen heen of tussen publieke en private actoren. We willen daarom zeer nadrukkelijk de mogelijkheid bieden op alle vlakken voor het regenwaterbeheer om tot gezamenlijke oplossingen te komen. Op die manier kan een groot verhard plein bijvoorbeeld een waterbron worden voor een naastgelegen industrieterrein met een grote watervraag. Dit geeft bijgevolg de juridische mogelijkheid voor de actie uit de Blue Deal voor het maximaal inzetten op grootschalige opvang en hergebruik van hemelwater.</p> <p>- De klimaatextremen zetten het bronbeleid onder druk . Met het voorliggende voorstel zetten we in op het optrekken van de veiligheidsniveaus naar de huidige neerslagkarakteristieken . Deze aanpak biedt de mogelijkheid om op basis van de Ukkel neerslagreeksen de klimaattevoelutie te volgen door cyclisch te evalueren of de normeringen nog afdoende zijn. Daarnaast wordt er met het voorgaande voorstel niet gekozen voor ofwel droogtebestrijding ofwel reduceren van piekdebieten, maar wordt ingezet op beide. De normeringen zijn dus niet alleen afgestemd op de grotere weersextremen die zich voordoen, maar kunnen zowel aan piekdebieten als aan droogte een antwoord bieden.</p>	
Onderwerp:	Regels waaraan moet worden voldaan wanneer gebouwen, overdekte constructies en verhardingen worden aangelegd, heraangelegd of uitgebreid.	
Gebied waarop de verordening betrekking heeft:	Grondgebied Vlaanderen	
Reden van de opmaak van de plan-m.e.r.-screening:	<p>De verordening valt mogelijks onder de definitie van plannen zoals voorzien in art 4.1.1, §1, van het DABM.</p> <p>Volgens artikel 4.2.3, §2, van het DABM heeft de verordening betrekking op de sector 'ruimtelijke ordening'.</p> <p>Voorliggend ontwerp van besluit betreft geen globaal alomvattend kader voor het toekennen van vergunningen voor projecten die voorkomen op bijlage 1, 2 of 3 van het project-MER-besluit. De hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen en buffervoorzieningen zelf kunnen immers in alle redelijkheid niet als "stadsontwikkeling" aanzien worden.</p> <p>Het betreft wel een kader (zij het beperkt) voor het toekennen van vergunningen.</p> <p>Bijgevolg is het aangewezen om voorzichtigheidshalve in toepassing van titel 4 van het DABM een plan-m.e.r.-screening uit te voeren.</p> <p>Het doel van deze plan-m.e.r.-screening is aantonen dat het initiatief geen aanzienlijke milieueffecten kan veroorzaken en dat er dus geen plan-MER opgesteld moet worden.</p>	

3. Context en beschrijving van het initiatief

Context:	<p>Artikel 2.3.1 van de VCRO lijst de stedenbouwkundige voorschriften op die geregeld kunnen worden bij een verordening.</p> <p>Op grond van dit artikel kan de Vlaamse Regering een verordening vaststellen met de nodige stedenbouwkundige voorschriften om te zorgen voor onder meer:</p> <p><i>“1° de gezondheid, de instandhouding, de stevigheid, de fraaiheid en de esthetische waarde van de bouwwerken, de installaties en hun omgeving, en ook hun veiligheid, met name de beveiliging tegen brand en overstroming; 4° de aanleg van voorzieningen, met name de water-, gas- en elektriciteitsvoorziening, de verwarming, de telecommunicatie, de opvang van afvalwater en regenwater, de afvalophaling en de windmolens; 9° de maatregelen inzake het ruimtelijk begrenzen van milieuhinder en het waarborgen van een adequate waterhuishouding;”</i></p> <p>De bestaande regelgeving wordt opgeheven.</p>
Beschrijving van het initiatief:	<p>De artikelen van de verordening kunnen als volgt samengevat worden:</p> <p><u>Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen</u></p> <p>Art. 1. Dit artikel regelt de aanhalingswijze van de verordening.</p> <p>Art. 2. Dit artikel bevat een aantal definities.</p> <p><u>Hoofdstuk 2. Toepassingsgebied</u></p> <p>Art. 3. Dit artikel regelt het onderwerp van de verordening.</p> <p>Art. 4. Dit artikel regelt het toepassingsgebied van de verordening.</p> <p><u>Hoofdstuk 3. Algemene bepalingen</u></p> <p>Art. 5. De voorziening wordt uiterlijk bij de ingebruikname van de constructie geplaatst en in gebruik genomen. Ze blijft vanaf dan ook in gebruik.</p> <p>Art. 6. Hemelwater en afvalwater wordt gescheiden afgevoerd.</p> <p><u>Hoofdstuk 4. Normen inzake de verplichte plaatsing van een hemelwaterput, infiltratievoorziening of buffervoorziening met vertraagde afvoer</u></p> <p>Art. 7. Dit artikel verplicht de plaatsing van hemelwaterputten bij overdekte constructies. De grootte van de put en het verplichte gebruik van het water worden geregeld.</p> <p>Art. 8. Dit artikel verplicht de plaatsing van infiltratievoorzieningen bij alle constructies. De grootte van de voorziening wordt geregeld.</p>

	<p>Art. 9. Wanneer geen infiltratievoorziening kan worden aangelegd, verplicht dit artikel de plaatsing van een buffervoorziening bij alle constructies, groter dan 1000 m². De grootte van de voorziening wordt geregeld.</p> <p>Art. 10. Dit artikel maakt de plaatsing van collectieve voorzieningen mogelijk. De normen blijven evenwel gelijk.</p> <p>Art. 11. Dit artikel voorziet in een afwijkingsmogelijkheid als dat om specifieke redenen met betrekking tot de mogelijkheden van gebruik of plaatselijke terreinkenmerken verantwoord of noodzakelijk is.</p> <p>Hoofdstuk 5. Slotbepalingen</p> <p>Art. 12. De gemeenten en provincies brengen hun verordeningen in overeenstemming met deze verordening.</p> <p>Art. 13. De oude Hemelwaterverordening uit 2013 wordt opgeheven.</p> <p>Art. 14. Overgangsmaatregel</p> <p>Art. 15. Inwerkingtredingsbepaling.</p> <p>Art. 16. Klassieke uitvoeringsbepaling.</p>	
Zijn bepaalde aspecten al het onderwerp geweest van een vorige screening of MER?	Neen.	
Welke onderdelen van het initiatief zijn niet aan screening onderworpen?	De artikelen 1, 2, 3, 12, 13, 14, 15 en 16 hebben geen of quasi geen inhoudelijke gevolgen en dienen bijgevolg niet aan screening te worden onderworpen.	
Welke onderdelen van het initiatief zijn wel aan screening onderworpen?	De artikelen 4 tot en met 11 hebben inhoudelijke gevolgen en worden dus best voorzichtigheidshalve aan screening onderworpen.	
Worden (gewest)grensoverschrijdende milieueffecten verwacht?	Zoals uit deel 4 blijkt wordt geen aanzienlijke impact verwacht. Ook op het grondgebied van de buurlanden of het Waalse Gewest of Brussels Hoofdstedelijke Gewest wordt geen aanzienlijke impact verwacht. Een grensoverschrijdende consultatie is daarom niet relevant.	
Welke referentiesituatie wordt gebruikt als vergelijkingsbasis voor het beschrijven en beoordelen van de impact?	De referentiesituatie is de toestand van de omgeving in afwezigheid van de nieuwe verordening waarbij een vergunning kan verleend worden overeenkomstig de Hemelwaterverordening uit 2013.	

4. MILIEUEFFECTEN

Initiatiefonderdelen	Mens (gezondheid, veiligheid, ruimtelijke ontwikkeling)	Biodiversiteit, fauna en flora	Bodem	Water	Atmosfeer, lucht, geluid, licht	Klimaat	Stoffelijke goederen, energie en grondstoffenvoorraden	Erfgoed (cultureel,	Landschap	Mobiliteit	Onderlinge samenhang	Mogelijke effecten	Zijn de mogelijke effecten aanzienlijk?
Art. 4. Toepassingsgebied	+	+	+	+	/	+	+	/	/	/	/	Ten opzichte van de Hemelwaterverordening uit 2013 wordt het toepassingsgebied uitgebreid met verhardingen in het openbaar domein. Daarvoor was weliswaar reeds de code van goede praktijk van toepassing. Doch die code werd niet steeds gerespecteerd. We verwachten dus een licht positief effect van de uitbreiding van het toepassingsgebied op mens en stoffelijke goederen (minder overstromingen) en biodiversiteit, bodem, water en klimaat (meer aanvulling van grondwater, minder verdroging).	Neen
Art. 5. Ingebruikname	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	Deze eis was reeds opgenomen in de Hemelwaterverordening uit 2013. Er zijn dus geen bijkomende effecten te verwachten.	Geen effect
Art. 6. Gescheiden afvoer	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	De eis tot gescheiden afvoer was reeds opgenomen in de Hemelwaterverordening uit 2013. Er zijn dus geen bijkomende effecten te verwachten.	Geen effect
Art. 7. Hemelwaterput	+	+	+	+	/	+	+	/	/	/	/	Ten opzichte van de Hemelwaterverordening uit 2013 wordt de grootte van de verplichte hemelwaterput uitgebreid. We verwachten dus een licht positief effect hiervan op mens en	Neen

												stoffelijke goederen (minder overstromingen) en biodiversiteit, bodem, water en klimaat (minder nood aan winnen van oppervlakte- en grondwater, minder verdroging).		
Art. 8. Infiltratievoorzieningen	+	+	+	+	/	+	+	/	/	/	/	Ten opzichte van de Hemelwaterverordening uit 2013 wordt de grootte van de verplichte infiltratievoorzieningen uitgebreid. We verwachten dus een licht positief effect hiervan op mens en stoffelijke goederen (minder overstromingen) en biodiversiteit, bodem, water en klimaat (betere aanvulling van grondwatertafel, minder verdroging). Het verbod op infiltratie binnen beschermingszones voor drinkwaterwinning wordt opgeheven, maar aangezien het om zuiver regenwater gaat worden hier geen effecten verwacht.	Neen	
Art. 9. Buffervoorzieningen	+	/	/	/	/	/	+	/	/	/	/	De effecten van dit artikel zijn in globaal vergelijkbaar met de effecten van de regeling rond buffervoorzieningen, zoals ze vandaag bestaan in de Hemelwaterverordening van 2013. Door de uitbreiding van het toepassingsgebied naar openbaar domein verwachten we wel op termijn een effect op het voorkomen van overstromingen, wat aangegeven wordt door een plus in de items "mens" en "stoffelijke goederen".	Neen	
Art. 10. Collectieve voorzieningen	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	Collectieve voorzieningen kunnen optimaler werken dan kleinschalige voorzieningen per perceel. Het effect van dit artikel is evenwel niet groot genoeg om hiervoor plussen te zetten in deze rij.	Neen	
Art. 11. Afwijkingen	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	Een vergelijkbaar afwijkingsartikel was reeds opgenomen in de Hemelwaterverordening uit 2013. Er zijn dus geen bijkomende effecten te verwachten	Neen.	

5. Conclusie

Conclusie op basis van de plan-m.e.r.-screening:	<p>Ook al zijn er een aantal beperkte gevolgen op bepaalde aspecten van het leefmilieu te verwachten van deze verordening, toch moet vastgesteld worden dat deze gevolgen allemaal zonder enige uitzondering positief zijn.</p> <p>Een plan-MER niet is vereist , aangezien de milieugevolgen niet aanzienlijk zijn.</p>	